

Rok akademicki:

2014/15

Jednostka prowadząca:

Wydział Teologiczny

Kierunek:

Teologia

Grupa specjalności:

teologia dla świeckich

Poziom:

jednolite studia magisterskie, stacjonarne

Nazwa przedmiotu:

Stary Testament - Pięcioksiąg

Nazwa szczegółowa przedmiotu:

Stary Testament - Pięcioksiąg

Język:

PL

Typ przedmiotu:

przedmiot obowiązkowy

Przedmiot obieralny:

nie

Rok studiów, semestr:

rok III, semestr letni

Wymiar:

wykład: 30 godz.

Punkty ECTS:

wykład: 2

Forma zaliczenia:

wykład: egzamin

Prowadzący:

wykład: dr hab. Marcin Majewski;

Koordinator sylabusu:

dr hab. Marcin Majewski

Sylabus dostępny w ramach:

- [Stary Testament](#) [na kierunku:] [teologia dla świeckich](#) (T*sts), jednolite studia magisterskie, stacjonarne, III rok, semestr letni
 - [prowadzący wykład:30h/e/2ECTS]: dr hab. Marcin Majewski;

Wymagania wstępne:

Znajomość podstaw języków hebrajskiego ST i greckiego NT

Posiadanie wiadomości wstępnych o Piśmie Świętym, historii zbawienia i archeologii biblijnej

Cele:**Treści kształcenia:**

- pozycja w kanonie i treść
- historia powstania Pięcioksięgu
- omówienie poszczególnych ksiąg
- egzegeza wybranych fragmentów

1. Pozycja i rola Pięcioksięgu w kanonie Pisma Świętego
2. Mojżeszowe autorstwo Pięcioksięgu
3. Klasyczna hipoteza źródeł (J, E, D, P)
4. Nowe teorie nt. kompozycji Pięcioksięgu
5. Prehistoria biblijna (Rdz 1 – 11) a mity starożytnego Wschodu
6. Właściwości literackie Heksameronu (Rdz 1,1 – 2,4a)
7. Egzegeza Heksameronu
8. Teologia Heksameronu
9. Grzech pierwszych rodziców (Rdz 3,1-24) – egzegeza i teologia
10. Możliwość interpretacji mesjańskiej i mariologicznej Rdz 3,15
11. Złożoność i sens opowiadania o potopie (Rdz 6,9 – 9,17)
12. Historia i religia Patriarchów
13. Abraham – przymierze (Rdz 15 i 17) i czyn wiary (Rdz 22)
14. Nazwa, struktura i treść Księgi Wyjścia
15. Tradycyjna teologia imienia Bożego a jego znaczenie (Wj 3,14)
16. Rola i funkcje Mojżesza
17. Przymierze Synajskie i Dekalog (Wj 19 – 24)
18. Cztery przymierza Pięcioksięgu - biblijna teologia przymierza
19. Geneza i religijne znaczenie Szabatu w Pięcioksięgu
20. Sanktuarium Izraela na pustyni (Wj 25 – 40)
21. Kapłani i lewici wg dokumentu kapłańskiego
22. Rytuał ofiarniczy Izraela (Kpł 1 – 7) - rodzaje ofiar
23. Doktrynalne i moralne treści dokumentu kapłańskiego
24. Lud Boży w Księdze Liczb – sakralna społeczność w drodze
25. Teologia Prawa w Deuteronomium
26. Pieśń Mojżesza (Pwt 32) - analiza
27. Główne święta Izraela (Paschy, Tygodni, Namiotów)

Efekty kształcenia:**Metody i narzędzia dydaktyczne:**

Wykład połączony z dyskusją na wybrane ważne tematy biblijne

Prezentacja PPS

Analiza tekstów biblijnych

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

Egzamin ustny z treści ksiąg biblijnych oraz treści wykładów

Lektury podstawowe:

Podręcznik wykładowy:

Majewski M., Biblijna historia zbawienia (skrypt), UJP II 2011:

https://www.academia.edu/5331150/Biblijna_historia_zbawienia

Brzegowy T., Pięcioksiąg Mojżesza. Wprowadzenie i egzegeza Rdz 1-11, Tarnów: Biblos, wyd. IV poszerzone 2002.

Podręczniki uzupełniające:

- Banaszek A., Pięć pierwszych ksiąg Biblii, Warszawa: UKSW 2004.
- Mędała S., Wypych S., Pięcioksiąg, w: Wstęp do Starego Testamentu, red. L. Stachowiak, Poznań: Pallottinum 1990, 53-171.
- Murphy R.E., Wprowadzenie do Pięcioksięgu, w: Katolicki Komentarz Biblijny, 3-11.
- Ska J.L., Pięcioksiąg, w: Międzynarodowy Komentarz do Pisma Świętego, 253-264.
- Ska J.L., Introduction to reading the Pentateuch, Winona Lake, Indiana: Eisenbrauns 2006 (tłumaczenie z francuskiego: Introduction à la lecture du Pentateuque: clés pour l'interprétation des cinq premiers livres de la Bible, które z kolei tłumaczone było z oryginału włoskiego. Bardzo dobre syntetyczne wprowadzenie do trudnego zagadnienia powstania Pentateuchu – polecam).
- Synowiec J.St., Pięcioksiąg, Kraków: Bratni Zew 2000.
- Synowiec J.St., Na początku. Wybrane zagadnienia Pięcioksięgu, Warszawa: ATK 1987 i Kraków: Bratni Zew 1996 (wyd. 2, popr. i rozszerzone).
- Wypych S., Pięcioksiąg (Wprowadzenie w myśl i wezwanie ksiąg biblijnych 1), Warszawa: ATK 1987.
- Zawiszewski E., Pięcioksiąg i Księgi historyczne. Wstęp szczegółowy. Komentarz do Ksiąg Rodzaju 1,1-11,9, Pelplin 1996.
- Murphy R.E., Odpowiedzi na 101 pytań o Torę, tłum. A. Wałęcki, Kraków: WAM 2003.

Lektury uzupełniające:

Artykuły

- Brzegowy T., Kosmologia (kosmogonia) biblijna.pdf
- Carmichael C., The Sabbatical/Jubilee Cycle and the Seven-Year Famine in Egypt
- Fitzmayer J.A., The sacrifice of Isaac in Qumran literature
- Klawek A., Pieśń o stworzeniu (Rdz 1,1-2,4).pdf
- Levine C., The Yahwist: The Earliest Editor in the Pentateuch.pdf
- Hiebert T., The Tower of Babel and the Origin of the World's Cultures.pdf
- Marx A., L'impureté selon P. Une lecture théologique
- Pawłowski Z., Forma i struktura literacka Księgi Wyjścia 19-24 .pdf
- Riecker S., Ein theologischer Ansatz zum Verständnis der Altarbaunotizen der Genesis.pdf
- Stachowiak L., Opowiadanie biblijne o potopie na tle historii początków Rdz 1 - 11.pdf
- Thiessen M., The Form and Function of the Song of Moses (Deuteronomy 32,1-43).pdf
- Krótka charakterystyka tematów Pięcioksięgu (biblijna.strona.pl)

Książki

- Blenkinsopp J., Treasures Old and New: Essays in the Theology of the Pentateuch
- Nicholson E., The Pentateuch in the Twentieth Century: The Legacy of Julius Wellhausen
- Synowiec J.St., Patriarchowie Izraela i ich religia, Kraków: Bratni Zew 1995.
- Synowiec J.St., Mojżesz i jego religia, Kraków: Bratni Zew 1996.
- Synowiec J.St., Dziesięć Przykazań: Wj 20, 1-17; Pwt 5, 6-20, Kraków: Bratni Zew 1999.

- Wellhausen J., Prolegomena zur Geschichte Israels albo tłumaczenie angielskie: Prolegomena to the History of Israel

Uwagi: